

INFORMACINIS BIULETENIS NR. 139/ 2016 M. BIRŽELIS

➤ Naujienos

Ką apie Lietuvos gyventojų įgūdžius atskleidė Suaugusiųjų įgūdžių tyrimas (PIAAC)?

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) nuo 2011 m. atlieka suaugusiųjų įgūdžių tyrimą (angl. *Programme for the International Assessment of Adult Competencies*, PIAAC), kurio antrajame etape, 2014-2015 m., dalyvavo ir Lietuva. PIAAC yra laikomas išsamiausiu kada nors vykdytu suaugusiųjų gebėjimų tyrimu, padedančiu susidaryti vaizdą apie suaugusiųjų gebėjimus trijose įgūdžių srityse: skaitymo įgūdžių (raštingumo), matematinio raštingumo ir problemų sprendimo technologijų pagalba. Vykdydamas tyrimą, šie įgūdžiai apibūdinami remiantis 500 taškų vertinimo skale, padalyta į lygius. Iš viso tyrime dalyvavo daugiau nei 216 tūkst. 16 metų ir vyresnių suaugusiųjų, Lietuvoje vykdydamas tyrimą apklausti 5 tūkst. suaugusiųjų.

Tyrimo rezultatai paskelbti 2016 m. birželio 28 d. Švietimo ir mokslo ministerijoje (ŠMM). Kadangi PIAAC vykdytas 33 šalyse, tyrimas leidžia pasilyginti Lietuvos situaciją tarptautiniu mastu. EBPO, skelbdamas devynių antrojo PIAAC etapo šalių rezultatus, akcentavo, kad:

- lyginant su kitomis EBPO šalimis, Lietuvoje suaugusiesiems būdingas vidutinis raštingumo ir aukštesnis už vidutinį matematinio raštingumo lygis;
- Lietuva yra viena iš dviejų tyrime dalyvavusių valstybių, kur vyrų ir moterų skaitymo ir matematiniai įgūdžiai yra panašaus lygio;
- jaunimas Lietuvoje pasižymi aukštesniais skaitymo įgūdžiais nei kitų tyrime dalyvavusių šalių vidurkis.

Kitos išryškėjusios tendencijos:

- Lietuva yra viena iš dviejų tyrime dalyvavusių šalių, kuriose vyrai ir moterys pasižymi panašiu raštingumu ir matematinio raštingumu bei, kad įgūdžių lygio skirtumai, susiję su amžiumi, lytimi, kilme, išsilavinimu ir tėvų išsilavinimu, yra ne tokie dideli kaip daugelyje kitų šalių;
- nors Lietuvos gyventojų matematinio raštingumo ir skaitymo įgūdžių vidurkis yra labai panašus arba kiek aukštesnis už EBPO tyrime dalyvavusių šalių vidurkį, Lietuvoje pakankamai didelė dalis gyventojų (apie 57 proc.) nepasiekia 3 įgūdžių lygio (iš 5);
- suaugusiųjų, neturinčių jokios darbo kompiuteriu patirties arba elementarių darbo kompiuteriu įgūdžių, o taip pat suaugusiųjų, pademonstravusių žemiausią įgūdžių lygį sprendžiant problemas technologijų pagalba, dalis Lietuvoje viršija visų tyrime dalyvavusių šalių vidurkį ir yra tarp didžiausių procentinių dalių, panašiai kaip Turkijoje, Čilėje bei Graikijoje. Panašiai kaip ir kitose šalyse, tik labai nedidelė dalis suaugusiųjų pasiekia 3, aukščiausią, problemų sprendimo technologijų pagalba lygį ir Lietuvoje ši dalis (3 proc.) yra bene mažiausia;
- įgūdžių lygis priklauso nuo gyvenamosios vietovės, pavyzdžiui, Vilniaus gyventojų skaitymo įgūdžių vidurkis 500 taškų skalėje siekia 289 taškus, matematinio raštingumo – 292 taškus, o problemų sprendimo technologijų pagalba įgūdžių vidurkis – 285 taškai, mažų miestelių ir kaimų gyventojų įgūdžių vidurkiai yra dar mažesni – atitinkamai 255, 252 ir 244 taškai;
- aukštesnio lygio įgūdžius turi užimti gyventojai, dirbantys pilnu etatu;
- būtina siekti, kad kuo didesnė dalis gyventojų pasiektų aukščiausius įgūdžių lygius (pvz. Lietuvoje 6,2 proc. suaugusiųjų pasiekė du aukščiausius skaitymo įgūdžių lygius, Lenkijoje – 9,2 proc., Suomijoje – 22 proc.);
- tik dalis aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų pasiekia aukščiausius įgūdžių lygius. Pavyzdžiui, Suomijoje aukščiausius, 4-5, skaitymo lygius pasiekusiųjų tarpe 36,2 proc. asmenų yra su aukštesniu išsilavinimu, o Lietuvoje ši dalis – tik 11,6 proc.;

- Lietuvoje egzistuoja gana didelė spraga tarp turimų skaitymo įgūdžių ir skaitymo įgūdžių panaudojimo darbo vietoje. Suaugusieji Lietuvoje mažiau nei kitų šalių darbuotojai panaudoja savo įgūdžius darbe ir tvirtina, kad jų raštingumo įgūdžiai viršija jų darbo reikalavimus.

Daugiau informacijos:

PIAAC duomenų paskelbimo renginio (260 m. birželio 28 d.) pranešimai:

Gintautas Bužinskas „PIAAC rezultatai: Lietuva“

Thomas Weko „Kodėl turėtų rūpėti įgūdžiai: suaugusiųjų kompetencijų tyrimo rezultatai“

Švietimo ir mokslo ministerijos pranešimas spaudai *„Lietuva pirmą kartą dalyvavo suaugusiųjų gebėjimų tyrime“*

Lietuvos PIAAC rezultatų apžvalga, paskelbta EBPO interneto svetainėje

Suaugusiųjų švietimo plėtra

Kompiuterinio raštingumo pamokos senjorams, kalbų kursai, tėvų mokymai – tai tik maža dalis suaugusiųjų švietimo užsiėmimų, kurie šiemet vyks regionuose. Švietimo ir mokslo ministerija jau trečius metus iš eilės organizavo neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programų projektų konkursą. Sulaukta beveik tris kartus daugiau paraiškų negu pernai - per 200. Iš jų atrinktiems 36 projektams skirta 290 tūkst. Eur. „Projektų tikslas – pasiūlyti kuo įvairesnių programų suaugusiesiems, kad jie galėtų mokytis, plėtoti savo profesines ir asmenines kompetencijas, kad lengviau prisitaikytų prie nuolat besikeičiančių darbo rinkos poreikių,“ – sako švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė.

Konkursui projektus teikė universitetai, kolegijos, asociacijos, viešosios įstaigos, trečiojo amžiaus universitetai, bibliotekos, profesinio mokymo įstaigos. Teikiamo projekto turinys turėjo atitikti vieną iš sąlygų, nurodytų šiemet Vyriausybės patvirtintoje Mokymosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas finansavimo metodikoje. Tai yra: mokymosi visą gyvenimą paslaugų regionuose plėtra, darbo rinkai reikalingų profesinių ir asmeninių kompetencijų ugdymas, mokymasis trečiojo amžiaus universitete ir kt.

Daug projektų skirta valstybinės kalbos mokymuisi, meniniam ir kultūriniam, pilietiškumo ugdymui, verslumo planavimui, sveikai gyvensenai.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija

Pristatome Erasmus+ programos projektą suaugusiųjų konsultavimo paslaugų analizei ir plėtrai

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras nuo 2015 m. vasario mėn. įgyvendina projektą „Besimokančių suaugusiųjų konsultavimas ir orientavimas (GOAL)“ pagal Europos Sąjungos „Erasmus+“ programos 3 pagrindinį veiksmą (KA3) „Politikos reformų rėmimas“. Projekte dalyvauja Belgija, Čekijos Respublika, Didžioji Britanija, Islandija, Lietuva, Nyderlandų Karalystė, Slovėnija ir Turkija. Projekto trukmė – 3 metai.

Projekto metu 6 projekto šalyse žemos kvalifikacijos besimokantiems suaugusiesiems teikiamos konsultavimo / orientavimo karjerai paslaugos, vertinama jų kokybė, tobulinami konsultavimo įrankiai. Lietuvoje jau įvykdytas pirmasis konsultavimo etapas, kurio metu profesinio mokymo įstaigoje ir suaugusiųjų švietimo centre konsultavimo paslaugas dėl mokymosi ir karjeros gavo 50 suaugusiųjų. Tiek pat suaugusiųjų bus konsultuojami ir antrojo etapo metu 2016 m. rudenį. Teikiant paslaugas atliktas kiekybinis ir kokybinis paslaugų vertinimas, surinkti stebėsenos duomenys perduoti Londono universiteto koledžo Švietimo institutui, atliksiančiam išsamų konsultavimo paslaugų kokybės ir poveikio vertinimą visose projekte dalyvaujančiose šalyse.

Taip pat kviečiame susipažinti su jau publikuota visų projekto šalių suaugusiųjų konsultavimo paslaugų poreikio analize, kurioje pateikta tarptautinės literatūros (politinių dokumentų, praktinių iniciatyvų ir tyrimų) apžvalga, projekte dalyvaujančių šalių situacijos analizė kartu su teikiamų paslaugų stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analize.

Projekto GOAL svetainė ir naujienlaiškis: <http://www.projectgoal.eu/>

„Intersurgical“ specialistus pagal pameistrystės programą rengs Visagine

Medicininį kvėpavimo sistemų kūrėja, gamintoja ir tiekėja „Intersurgical“ kartu su Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centru nuo rugsėjo pagal pameistrystės programą pradės rengti reikalingus gamybos specialistus – automatinių sistemų eksploatavimo mechatronikus. Bendrovės ir mokymo centro bendradarbiavimo sutartyje nurodoma, kad pagal šią pameistrystės programą šiemet pradės mokytis 25 asmenys. Numatoma, kad apie 80 proc. mokymo vyks per praktinę veiklą, kurią būsiami specialistai atliks „Intersurgical“ gamybos bazėje prižiūrint įmonės meistriui. Todėl baigdami mokyklą specialistai bus įgiję platų spektrą praktinių konkrečiai verslo aplinkai svarbių įgūdžių, būtinų tolesnėje profesinėje veikloje. Profesinė mokykla suteiks teorinius ir conceptualius pagrindus praktiniam mokymosi procesui, tam skiriant 20 proc. mokymosi laiko.

[Švietimo ir mokslo ministerijos informacija](#)

Tarptautinis jaunųjų statybininkų konkursas Lietuvoje

Birželio 8 d. Vilniaus statybininkų rengimo centre vyko Tarptautinis jaunųjų statybininkų konkursas „Knauf Junior Trophy“. Lietuvoje tai pirmasis toks konkursas, kurį organizavo įmonė UAB „Knauf“, bendradarbiaudama su Vilniaus statybininkų rengimo centru.

Konkurse dėl prizų varžėsi profesinių mokyklų mokiniai iš 14 šalių: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Azerbaidžano, Čekijos, Slovėnijos, Austrijos, Serbijos, Kroatijos, Makedonijos, Bulgarijos, Belgijos, Gruzijos bei Rusijos. Šiųmetį konkursą laimėjo sausosios statybos moksleivių iš Bulgarijos komanda, lietuviai užėmė šeštąją vietą. Komandos, sudarytos iš 2 studentų ir vieno lydinčio asmens – dėstytojo ar įmonės „Knauf“ darbuotojo, turėjo įveikti du etapus: sausosios statybos teorinių žinių išbandymą ir praktinės užduoties įgyvendinimą. Praktinė užduotis – nedidelės statybinės konstrukcijos statymas pagal iš anksto nurodytus brėžinius ir schemas.

Konkurso nugalėtojai buvo apdovanoti ne tik galimybe kitų metų konkursą rengti savo šalyje, bet ir kompiuteriais, planšetėmis bei išmaniaisiais telefonais.

[Švietimo ir mokslo ministerijos informacija](#)

[Knauf.lt informacija](#)

Cedefop portale „Ilgūdžių panorama“ paskelbtos 30 profesijų analitinės apžvalgos

Skills panorama portale skelbiama įvairi su darbo rinka, užimtumu, profesijomis susijusi informacija, jame galima stebėti istorines tendencijas, įvertinti dabartinę situaciją ir pažvelgti į ateitį. Informaciją analizuoti galima pagal šalis, sektorius, profesijas ir rodiklius arba teminę sritį.

Portalo naujiena – daugiau nei 30 profesijų, priklausančių įvairioms profesijų grupėms, aprašai, suteikiantys naudingos informacijos apie profesijas, jų plėtrą ir perspektyvas, darbuotojų įgūdžių tendencijas.

Portalas sukurtas bendromis Europos Komisijos ir Cedefop (Europos profesinio mokymo plėtros centro) pastangomis.

[Ilgūdžių portalo – Skills panorama informacija](#)

Europos įgūdžių darbotvarkėje – dėmesys profesiniam mokymui

2016 m. birželio 10 d. Europos Komisija patvirtino naująją Europos įgūdžių darbotvarkę (angl. *A New Skills agenda for Europe*), kurioje valstybės narės ir suinteresuotieji subjektai raginami tobulinti įgūdžių kokybę ir jų aktualumą darbo rinkai.

Pagal naują Europos įgūdžių darbotvarkę pradedama vykdyti įvairūs veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti, kad Europos Sąjungos žmonės turėtų tinkamo ugdymo galimybes, tinkamus įgūdžius ir tinkamą paramą. Komisija ragina valstybes nares, socialinius partnerius, pramonę ir kitus suinteresuotuosius subjektus bendradarbiauti siekiant:

- gerinti įgūdžių ugdymo kokybę ir svarbą,
- didinti įgūdžių matomumą ir palyginamumą,
- gerinti informaciją apie įgūdžius, kad būtų galima priimti geresnius sprendimus dėl profesijos pasirinkimo.

Kad padėtų spręsti su įgūdžiais susijusias problemas, Europos Komisija pradės vykdyti 10 iniciatyvų, tarp jų, Europos kvalifikacijų sandaros ir Europass peržiūrą. Specialus dėmesys skirtas skatinti profesinio mokymo, kaip prioritetinio, pasirinkimą jaunimo tarpe. Jau 2016 m. gruodį Europos šalyse bus inicijuota pirmoji Europos profesinio mokymo įgūdžių savaitė.

Daugiau informacijos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro svetainėje

Ūkio sektorių prognozės iki 2025 m.

Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop) paskelbė prognozes atskirų ūkio sektorių plėtrai iki 2025 m. Cedefop ekspertų vertinimu įgūdžių pokyčius lemia demografiniai pokyčiai, geresnis švietimo prieinamumas, technologinis progresas ir klimato kaita. Išskirtos šios pagrindinės kaitos tendencijos:

- užimtumo augimas paslaugų sektoriuje;
- išaugęs poreikis aukštesnio lygio kvalifikacijoms;
- didžiulis darbuotojų pakeitimo poreikis;
- darbo pobūdžio ir darbo užduočių pokyčiai dėl technologinio progreso ir naujų darbų atsiradimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Cedefop ekspertai prognozuoja, kad ateityje 14 iš 15 atsivėrusių darbo vietų bus reikalingos pakeisti darbuotojus, paliekančius savo darbo vietas, didžioji dalis kurių išeis į pensiją. Daugeliu atvejų, siekiant pakeisti pasitraukiančius iš darbo vietų, nepakaks į darbo rinką ateinančio jaunimo.

Detalesnė informacija apie pokyčius atskiruose sektoriuose ir profesijų grupėse – Cedefop publikacijoje „European sectoral trends: the next decade“

➤ **Nauji leidiniai**

<i>Tipas</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Autoriai</i>	<i>Aprašymas</i>
Statistikos leidinys	Švietimas 2015	Statistikos departamentas	Leidinyje pateikiama statistinė informacija apie šalies gyventojų išsilavinimą, valstybines ir nevalstybines švietimo įstaigas, jose besimokančius asmenis, pedagogus. Mokinių ir studentų skaičius pateikiamas pagal amžių, lytį, švietimo lygmenis, mokymo sritis. Taip pat skelbiama statistinė informacija apie mokymosi (studijų) mobilumą, švietimo įstaigų finansavimą. Informacija pateikiama šalies, dalis informacijos – apskričių ir savivaldybių lygiu. El. versija
Informacinis Leidinys	Švietimo naujienos 2016 m. birželis, Nr. 6. (359)	Švietimo aprūpinimo centras	Naujausiame „Švietimo naujienų“ numeryje rasite šiuos ir kitus straipsnius, susijusius su profesiniu mokymu ir edukacija, straipsnius: visuomenei reikia kitokių gebėjimų; Tvari ateitis priklauso nuo mokytojo; Žuvininkystės praktinio mokymo centras – pirmasis Baltijos šalyse, Ar gali visi pameistrystės dalyviai būti laimėtojai? El. versija
Trumpraštis	Professional development for VET teachers and trainers	Cedefop	Trumpraštyje kalbama apie profesinio mokymo įstaigose dirbančių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo svarbą, siekiant užtikrinti kokybišką profesinį mokymą, apimančią kokybiškų ryšių tarp mokymo įstaigų bei įmonių plėtojimą, savalaikį mokymo turinio atnaujinimą, sėkmingą įgūdžių ugdymą. El. versija

➤ **Naudingi www adresai**

Cedefop naujienos (informacija apie leidinius, renginius, pranešimai spaudai)